

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО
ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И АНАЛИЗИ
Изх. №: 20
Вх. №: 3655/05.12.20 10

СТАНОВИЩЕ

от доц. Христина Викторова Лебанова, дф
Катедра „Фармацевтични науки и социална фармация“,
Факултет „Фармация“, Медицински университет – Плевен

За дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“
По научна специалност: Социална медицина и здравен мениджмънт

На *Анелия Христова Николова*

Тема: *„Проучване и анализ на процеса по оценка на здравните технологии и икономическите аспекти от въвеждането в България“*

научни ръководители: Проф. Илко Гетов, дф
Доц. Евгени Григоров, дм

Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с чл.70(1) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Национален център по общественото здраве и анализи.

Във връзка с дисертационния труд, докторантът е приложил 4 пълнотекстови публикации.

Всички документи са представени и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Националния център по общественото здраве и анализи.

Анелия Николова е родена на 24.09.1979г. Завършва бакалавърска степен с професионална квалификация „икономист“ през 2002г. във Варненския Свободен Университет „Черноризец Храбър“, а през 2017г. се дипломира в магистърска програма „Фармацевтичен мениджмънт“ в Медицински Университет - Варна. Докторантката има богат професионален опит в сферата на здравеопазването – заемала е длъжността главен експерт в Софийската регионална здравноосигурителна каса и Националния център по общественото здраве и анализи.

Актуалност на темата

Предложеният за обсъждане дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Анелия Николова със заглавие *„Проучване и анализ на процеса по оценка на здравните технологии и икономическите аспекти от въвеждането в България“* е актуален за научните и практически интереси в сферата на достъпа до пазара

на иновативни лекарствени продукти и управление на разходите за лекарства в системите за здравеопазване.

Дисертационният труд е с обем 152 страници. Той е онагледен с 95 фигури, 8 таблици и 1 приложение. Библиографията се състои от 142 литературни източника, обхващащи всички значими публикации на български и чуждестранни колективи по темата.

Дисертацията е изцяло в обхвата на докторската програма и професионалното направление. Съдържанието, обема, проведените собствени проучвания и направените изводи са изчерпателни, имат добър баланс от гледна точка на отделните елементи, така и за бъдещото приложение и приноси.

Методика на изследването

Научните хипотеза е правилно формулирана. Поставените 6 задачи отговарят на целта на дисертационния труд – да се направи цялостен анализ на въвеждащия етап по институционализиране, организиране и провеждане на ОЗТ в България и икономическите аспекти от приложението, като се изведат ключовите фактори за развитието и ефективното управление.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

В работата е представен литературен обзор с обем 48 стр. върху отделните елементи от темата, като са ползвани 142 съвременни български и чуждестранни източници. Литературният обзор е изключително подробен, като докторантката е разгледала в дълбочина концепциите за оценка на здравните технологии, както и различните подходи и добри практики в Европа. Обзорът завършва с анализ на изискванията и формата на процеса в България.

Използваните **материали и методи** в дисертацията са изчерпателно изброени. Използвани са исторически, социологически и статистически методи, като всеки един от тях е описан подробно, като са посочени обекта и целта на отделните изследвания.

Резултатите от собствените проучвания са представени изчерпателно, последователно и логично в глава IV от дисертационния труд. Поставените задачи са изпълнени.

По задача 1:

Първата задача на дисертационния труд е направи исторически преглед и анализ на процеса на ОЗТ в Световен мащаб. Тя е изпълнена в литературния обзор.

По задача 2:

Проследен е процеса за извършване на ОЗТ – от подаване на заявление от фирмата притежател на разрешение за употреба (ПРУ) на лекарствения продукт до утвърждаване на доклада за ОЗТ, като са дефинирани ключовите етапи, възникнали пречки, пропуски и слабости. Подробно е представена организационната структура, основните участници и

съответствието с нормативните изисквания. Анализирани са средната продължителност на процедурите по ОЗТ и факторите, които оказват влияние.

По задача 3:

Оценени са предпоставките за успешно изготвяне на проект на доклад за ОЗТ, в т.ч. осигуреност с експерти и тяхното мнение, организация на работата на работните комисии и сроковете за извършване на оценката. Анализирани са регистъра с експерти по ОЗТ на НЦОЗА. Отделна глава е отделена и на съставите на работните комисии, като е проследена еволюцията в съставите им за разглеждания период, както и основните проблеми, които администрацията е срещнала при формирането им.

По задача 4:

Проведен е и задълбочен анализ на резултатите от дейността по оценка на здравните технологии за периода 2016 – 03.2019г. Проследен е обемът на процедурите, терапевтичните области и резултатите от процеса.

По задача 5:

Анализирани са икономическите аспекти от въвеждането на процеса по ОЗТ в България – очаквано бюджетно въздействие и среден разход за лекарствен продукт по терапевтична област.

По задача 6:

Формулирани са насоки и препоръки за усъвършенстването на процеса по ОЗТ на национално ниво и в контекста на законодателната инициатива в ЕС. Докторантката предлага допълнение на научното определение за ОЗТ, а именно, че: „Оценката на здравните технологии води до оптимизиране на вземането на решения за реимбурсиране на здравни услуги, както и до спестяване на публични средства“.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на дисертационния труд са публикувани 4 пълнотекстови публикации. В 3 от публикациите Анелия Николова е първи автор.

Научната продукция на докторанта покрива изискванията на НЦОЗА за придобиване на ОНС “доктор”.

Налице е висока ерудираност на дисертанта по проблематиката, доказателства че проучванията са личен принос, представителни за страната и могат да бъдат формулирани достатъчно конкретни препоръки, приноси и практически ползи.

Като цяло представеният дисертационен труд за придобиване на ОНС “доктор” на Анелия Николова отговаря на изискванията, има актуален характер и ще представлява основата на бъдещи проучвания в областта.

Автореферат

Представеният автореферат е направен според изискванията на Национален център по общественото здраве и анализи и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

Заклучение

Дисертационният труд *съдържа научно-теоретични и приложно-практически резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на НЦОЗА. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на НЦОЗА за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Анелия Николова **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Социална медицина и здравен мениджмънт като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор'** на Анелия Христова Николова в докторска програма по Социална медицина и здравен мениджмънт.

02.12.2020 г.

Изготвил становището:

Доц. Христина Лебанова, дф

